

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ W LUBAWIE**

Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie

Jan Zamoyski

SPIS TREŚCI

1. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-.....	3
PROFILAKTYCZNEGO.....	3
2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	9
3. SPECYFIKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO	10
4. SPECYFIKA SZKOŁY I JEJ ZASOBY	14
5. PROFIL ABSOLEWNTA.....	18
6. DIAGNOZA SYTUACJI SZKOLNEJ	21
7. SPOSÓB EWALUACJI	26
8. ZAŁĄCZNIKI DO SPWP.....	28
8.1 Harmonogram imprez i uroczystości szkolnych na dany rok szkolny	28
8.2 Plan działań w ramach realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo Profilaktycznego na dany	28

1. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-

PROFILAKTYCZNEGO

„Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”.

Kierując się powyższą definicją wychowania, program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Głównym kierunkiem działań szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła ma zapewnić pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, fizycznym, duchowym i społecznym. Ma także zapewnić pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom, którzy takiej pomocy wymagają i oczekują. Naszym założeniem jest by szkoła uczyła wzajemnego szacunku, tolerancji i uczciwości, jako podstaw życia w społeczeństwie i w państwie. Chcemy wychowywać w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych. Ważne jest dla nas budowanie więzi ze szkołą pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Będziemy przeciwdziałać pojawianiu się zachowań ryzykownych oraz troszczyć się o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców. Działalność wychowawcza

w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferach:

- ❖ **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- ❖ **emocjonalnej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, nabycia umiejętności identyfikowania emocji i konstruktywnego ich wyrażania;
- ❖ **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- ❖ **duchowej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia;
- ❖ **intelektualnej** – ukierunkowanej na zdobycie wiedzy na temat otaczającego świata i swobodnego poruszania się w nim, korzystania z technologii informacyjnej.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- ❖ współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- ❖ kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- ❖ wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- ❖ kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- ❖ doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- ❖ wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
- ❖ rozwijanie i wspieranie działalności wolontariatu;
- ❖ wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- ❖ poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- ❖ rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- ❖ kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- ❖ kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- ❖ prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- ❖ doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, leków, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- ❖ dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, leków i nowych substancji psychoaktywnych;
- ❖ udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- ❖ przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ❖ informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Biorąc pod uwagę powyższe aspekty założyliśmy cele, które zamierzamy osiągnąć:

Cel główny:

Wszechstronny rozwój osobowości uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości i predyspozycji. Wyrównywanie szans wszystkich wychowanków poprzez dążenie do wszechstronnego ich rozwoju w wymiarze, fizycznym, społecznym, duchowym, intelektualnym i emocjonalnym. Ukształtowanie u uczniów postaw społecznych i obywatelskich w duchu poszanowania dla wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.

Cele szczegółowe

1. W sferze fizycznej

- I. Wyposażenie uczniów w postawę prowadzenia życia według zasady „W zdrowym ciele zdrowy duch”. Stworzenie warunków do aktywności**

ruchowej, zmotywowanie do uczestnictwa w różnych jej formach.
 Wykształcenie właściwych nawyków żywieniowych.

- II. Ukształtowanie właściwych postaw wobec używania środków psychoaktywnych, nadużywania alkoholu, palenia papierosów, nadużywania leków. Zwalczenie mitów na temat uzależnień.
- III. Wykształcenie poczucia odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo własne a także drugiego człowieka.
- IV. Wykształcenie postawy prowadzenia higienicznego trybu życia i dbałości o higienę osobistą.
- V. Wykształcenia u uczniów postawy przestrzegania zasad Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

2. W zakresie sfery społecznej

- I. Ukształtowanie właściwych postaw obywatelskich w oparciu o normy etyczne i przyjęty system wartości.
- II. Przygotowanie uczniów do podejmowania świadomych decyzji związanych z ich przyszłością i pracą zawodową, wykształcenie postawy szacunku dla pracy i jej wytworów.
- III. Wykształcenie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego oraz wzbudzenie odpowiedzialności za wspólne dobro jakim jest ziemia.
- IV. Stworzenie warunków do zintegrowania zespołów klasowych i całej społeczności szkolnej. Wykształcenie poczucia wspólnoty i odpowiedzialnego współdecydowania, współpraca z rodziną ucznia.
- V. Wykształcenie właściwych relacji międzyludzkich oraz postaw moralnych, opartych na tolerancji, akceptacji, szacunku i życzliwości.

3. W zakresie sfery duchowej

- I. Wykształcenie postawy poszanowania tradycji i kultury polskiej.
- II. Wykształcenie u uczniów postawy opartej na takich wartościach jak: poszanowanie życia, godności osobistej, uczciwości, prawdy, samodoskonalenia, więzi i tradycji rodzinnych.
- III. Rozbudzenie postawy empatii i współodpowiedzialności za drugiego człowieka.
- IV. Poznanie przez uczniów różnych form sztuki oraz kultury, w tym „kultury wysokiej”.

4. W zakresie sfery intelektualnej

- I. Indywidualizacja procesu nauczania poprzedzona prawidłowym rozpoznaniem możliwości edukacyjnych poszczególnych uczniów.**
- II. Podniesienie u uczniów poziomu motywacji do efektywnego zdobywania wiedzy i wykształcenie właściwej postawy wobec nauki i pracy.**
- III. Zdobywanie przez ucznia wiedzy na temat otaczającego świata, umiejętności swobodnego poruszania się w nim dzięki znajomości języków obcych, z wykorzystaniem umiejętności posługiwania się technologią informacyjną.**

5. W zakresie sfery emocjonalnej

- I. Wykształcenie u uczniów samoświadomości występowania stresu, poznanie sposobów radzenia sobie z nim.**
- II. Nabycie przez uczniów umiejętności identyfikowania własnych emocji, nazywania i konstruktywnego ich wyrażania.**
- III. Podniesienie u uczniów poziomu poczucia własnej wartości, kształtowanie pozytywnego obrazu siebie.**

2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

- ❖ Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku
- ❖ Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku;
- ❖ Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- ❖ Rozporządzenie MEN z dnia 09 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ❖ Szkolny Zestaw Programów Nauczania;
- ❖ Statut Zespołu Szkół Zespołu Szkół w Lubawie;

3. SPECYFIKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Miasto i Gminę Lubawa zamieszkuje około 20 tys. mieszkańców. Blisko 90% uczniów Zespołu Szkół w Lubawie pochodzi właśnie z tego terenu. Ponadto do naszej szkoły uczęszcza młodzież z okolicznych gmin i powiatów: działdowskiego, ostródzkiego, nowomiejskiego. Większość z nich (w przybliżeniu 75%) to uczniowie dojeżdżający z pobliskich miejscowości.

Tereny gminy Lubawa to tereny w większości rolnicze, hołdujące etosowi pracy i tradycji. Sama Lubawa, jest miastem małym (10 tys. mieszkańców), pomimo to, zaliczana jest do grona miejscowości z terenu województwa warmińsko-mazurskiego o najwyższych wskaźnikach uprzemysłowienia.

Na terenie Lubawy zlokalizowanych jest wiele różnych zakładów przemysłowych o charakterze przetwórczym (między innymi z branży meblarskiej), w których bez problemu znajdują zatrudnienie absolwenci naszej szkoły. Liczne miejsca pracy mają istotny wpływ na poprawę warunków życia mieszkańców miasta, albowiem poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa zależy w dużej mierze od warunków materialnych oraz sytuacji na rynku pracy. Aktywna lokalna polityka społeczna zapewnia dostęp do programów profilaktycznych adresowanych do całego społeczeństwa obejmujących diagnostykę, informację i edukację społeczną, czyli działania wyprzedzające występowanie lub nasilanie się niekorzystnych zjawisk. Dynamiczny rozwój miasta, stabilne warunki ekonomiczne i społeczne stanowią pozytywny aspekt specyfiki naszego małego środowiska.

Ze względu na mały obszar (zwłaszcza dot. to bezpośrednio gminy i miasta Lubawa) możliwość zdobywania wiedzy na temat potrzeb środowiska i jego problemów jest ułatwiona. Jest to bardzo pomocne w podejmowanych działaniach wychowawczych (rodzice znają osobiście nauczycieli i odwrotnie, sytuacje rodzinne są często powszechnie znane jak również i problemy z którymi borykają się na co dzień. Unika się poprzez to niejednokrotnie działań oficjalnych, skomplikowanych procedur, a to niejednokrotnie przyspiesza działania interwencyjne zmierzające do poprawy, zmiany, likwidacji niepożądanych sytuacji .

W środowisku lokalnym (miasto, powiat, gmina, powiaty ościennie) i na terenie naszego województwa, funkcjonuje wiele organizacji i instytucji, z którymi nasza szkoła ściśle współpracuje w obszarze wychowania i podejmowanych działań z zakresu profilaktyki w wielu obszarach. Jest to współpraca ciągła i systematyczna

Korzystamy także z ich wsparcia w sytuacjach kryzysowych, które pojawiają się w naszej placówce. Są to:

❖ **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawie**

Współpraca w zakresie pomocy materialnej i diagnozy środowiska rodzinnego uczniów z terenu miasta.

❖ **Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej**

Współpraca w zakresie pomocy materialnej i diagnozy środowisk rodzinnych uczniów z gminy Lubawa i gmin ościennych.

❖ **Zespoły Interdyscyplinarne**

Współpraca w sytuacjach stwierdzenia przemocy w rodzinie i realizacji procedury Niebieska Karta.

❖ **Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Współpraca w zakresie problemów uzależnień zdiagnozowanych w rodzinie ucznia.

❖ **Miejski Punkt Pomocy Rodzinie**

Nauczyciele, uczniowie i ich rodzice mają nieograniczoną możliwość z korzystania z bezpłatnego wsparcia specjalistów z różnych dziedzin. Punkt Pomocy Rodzinie oferuje pomoc prawną, psychologiczną, terapeutyczną, w zakresie uzależnień i problemów emocjonalnych.

❖ **Miejski Ośrodek Kultury w Lubawie**

Współpraca w zakresie współorganizowania różnego rodzaju imprez na terenie miasta, imprez szkolnych, organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

❖ **Urząd Miasta w Lubawie**

Urząd Miasta w dużej mierze finansuje działania związane z profilaktyką uzależnień i promowaniem zdrowego stylu życia. Nasza placówka jest jednym z partnerów w zakresie realizacji zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskim Programie Zapobiegania Narkomanii.

❖ **Policja**

Lubawska policja wspiera szkołę w dziedzinie odpowiedzialności karnej uczniów niepełnoletnich i dorosłych, udziela nam pomocy w przypadkach łamania prawa przez uczniów, w miarę potrzeb, w sytuacjach kryzysowych podejmuje interwencje)

❖ **Sądy Rodzinne i Nieletnich**

Ze szkołą współpracują głównie kuratorzy sądowi, którzy sprawują nadzór nad uczniami. Dyrekcja szkoły kieruje także wnioski o wgląd w sytuację rodzinną uczniów, którzy wykazują niepokojące zachowania a kontakt z rodzicami jest utrudniony.

❖ **Poradnia Terapii Uzależnień w Ostródzie**

Pracownicy Poradni udzielają szkole wsparcia w podejmowanych na terenie szkoły działaniach profilaktycznych., a także w zakresie terapii uzależnień dla uczniów i rodziców, którzy takiej pomocy potrzebują.

❖ **Stowarzyszenie MONAR, Poradnia w Olsztynie**

Wspiera szkołę w zakresie profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych, prowadzi edukacja dla rodziców i uczniów, udziela pomocy terapeutycznej.

❖ **Niepubliczny Zakład Opieki Paliatywnej**

Stała, systematyczna współpraca ze szkolnym Kołem Wolontariatu.

❖ **Przedszkole Miejskie w Lubawie**

Stała, systematyczna współpraca ze Szkolnym Kołem Wolontariatu.

❖ **Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubawie**

Współpraca w zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu, organizowania zawodów sportowych i różnego rodzaju imprez promujących zdrowy i aktywny tryb życia, alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Współorganizacja różnego rodzaju akcji charytatywnych.

❖ **Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Iławie**

Współpraca w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, współrealizacja ogólnopolskich programów profilaktycznych

❖ **Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna**

Z zakresie edukacji uczniów, rodziców i nauczycieli w sferze profilaktyki i promocji zdrowia. Prowadzenie szkoleń i warsztatów na terenie szkoły. Udostępnianie materiałów edukacyjnych.

❖ **Kościół Katolicki**

W zakresie kształtowania właściwych postaw moralnych, wyznawanych wartości, organizowania różnych, alternatywnych form spędzania czasu wolnego

❖ **Zakłady pracy w których odbywają praktyczną naukę zawodu nasi uczniowie – Cech Rzemiosł**

Wsparcie w zakresie wychowania dla pracy i przez pracę, nabywanie przez uczniów kwalifikacji zawodowych, pomoc materialna i rzeczowa dla szkoły.

❖ **Stowarzyszenia i kluby sportowe**

W zakresie promowania aktywnych form spędzania czasu wolnego, zdrowego stylu życia, współorganizowania akcji charytatywnych na rzecz potrzebujących pomocy) Mnogość organizacji i instytucji, z którymi mamy możliwość współpracować pozwala na efektywne

działania w wielu płaszczyznach, także w sferze wychowawczej i profilaktycznej. Stanowi niewątpliwy atut w osiągnięciu zamierzonych celów.

❖ **Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Iławie**

Wsparcie w zakresie diagnozowania potrzeb uczniów, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, szkoleń dla nauczycieli, warsztatów edukacyjnych dla uczniów, spotkań konsultacyjnych dla rodziców i uczniów.

❖ **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie, Nowym Mieście Lubawskim**

W zakresie diagnozowania i monitorowania sytuacji uczniów znajdujących się w pieczy zastępczej.

Nasza szkoła pełni również bardzo istotną rolę integracyjną dla lokalnej społeczności poprzez organizację festynów i uroczystości szkolnych, które często mają charakter otwarty

4. SPECYFIKA SZKOŁY I JEJ ZASOBY

Zespół Szkół w Lubawie, jak sama nazwa wskazuje nie stanowi szkoły jednolitej. W jej skład wchodzi następujące typy szkół:

1. **Liceum Ogólnokształcącego**
2. **Technikum**
3. **Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Branżowa Szkoła Pierwszego Stopnia**

Jesteśmy jedną z największych szkół ponadpodstawowych w powiecie iławskim. Corocznie w naszych murach zdobywa wiedzę ponad 800 młodych ludzi w okresie adolescencji. Pomimo wysokiej liczebności uczniów, dużego zróżnicowania i odrębności poszczególnych typów szkół, w naszej pracy z młodzieżą zmierzamy do pełnej integracji całego środowiska szkolnego. Zależy nam na tym aby funkcjonować jako całość, bez podziałów i dyskryminacji oraz na tym, aby uczniowie mieli poczucie przynależności do jednej wspólnoty. Zmierzamy do tego, aby pomimo różnic wynikających ze specyfik poszczególnych typów szkół uczniowie mieli świadomość równych praw jak i obowiązków.

Ważnym aspektem charakteryzującym naszą placówkę jest to, że uczęszcza do niej corocznie około 30 uczniów posiadających orzeczenia o kształceniu specjalnym ze względu na niepełnosprawności. W większości jest to niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim. Stanowi to ok. 3,7 procent całej populacji uczniów. Motywuje nas to w wysokim stopniu do szczególnej pracy wychowawczej w kierunku tolerancji, antydyskryminacji, uwrażliwiania na potrzeby innych ludzi oraz do systematycznych i planowanych działań w obszarze pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Także z uwagi na funkcjonującą zasadniczą szkołę zawodową i branżową szkołę pierwszego stopnia, w których uczniowie zdobywają wiedzę związaną z konkretnym, wybranym przez siebie zawodem, ściśle współpracujemy z szerokim gronem pracodawców. Stanowi to znaczący aspekt wychowawczy, który pomaga nam w osiąganiu celów które planujemy osiągnąć.

Opracowując koncepcję Szkolnego Programu Wychowawczo Profilaktycznego oraz wyznaczając w nim główne cele, braliśmy pod uwagę specyfikę potrzeb rozwojowych uczniów wszystkich kierunków kształcenia. Miało to kluczowe znaczenie przy odpowiedzi na najważniejsze pytania: Kogo chcemy wychować?

Jakimi cechami powinna charakteryzować się osoba opuszczająca mury naszej szkoły?, Jaką powinna mieć wiedzę i jakie nabyła umiejętności?

Z uwagi na to, że jako Zespół stanowimy całość, opracowaliśmy jeden program wychowawczo profilaktyczny dla wszystkich typów szkół. Jednak na etapie tworzenia sylwetki absolwenta musieliśmy wziąć pod uwagę specyfikę każdego jej rodzaju. Inne bowiem ma cele i priorytety uczeń podejmujący naukę w liceum, inne w technikum i inne w szkole zawodowej czy branżowej. Uczniowie Ci różnią się także posiadanym potencjałem, umiejętnościami, motywacją do nauki, możliwościami intelektualnymi i życiowymi aspiracjami. Także różne wizje związane z sylwetką absolwenta mają rodzice uczniów w zależności od typu szkoły w którym kształci się ich dziecko.

Wszyscy, bez wyjątku, chcieliby aby było po prostu „dojrzałym, dobrym człowiekiem”, aby w życiu kierowało się takimi wartościami jak: uczciwość, odpowiedzialność za siebie i innych, szacunek, tolerancja, doceniało wartość rodziny. Jednak rodzic w liceum przywiązuje większą wagę do wszechstronnego rozwoju intelektualnego, kładzie większy nacisk na nabywanie przez swoje dziecko umiejętności związanych z korzystaniem z technologii informacyjnych oraz z rozwojem umiejętności w sferze emocjonalnej i duchowej. Duże znaczenie ma też umiejętność posługiwania się językiem obcym, co umożliwia lepszą swobodę poruszania się we współczesnym, otwartym świecie. Daje poczucie bycia jego obywatelem.

Dla rodziców uczniów technikum i szkół zawodowych priorytet stanowi nabycie przez ich dzieci rzetelnej wiedzy związanej z kierunkiem kształcenia w określonym zawodzie oraz nabycie niezbędnych umiejętności potrzebnych do sprawnego poruszania się na rynku pracy. Rodzice uczniów szkół zawodowych i branżowej szkoły swoje oczekiwania kierują w stronę bardzo dobrego przygotowania zawodowego teoretycznego jak i praktycznego. Także widzą wspierającą rolę szkoły w tym aby motywować ich dzieci do kontynuowania nauki w szkole średniej i w przyszłości branżowej drugiego stopnia. Chcą aby uczeń zdobył niezbędne umiejętności i wiedzę niezbędne na rynku pracy.

W efekcie tej współpracy i po wielu konsultacjach, stworzyliśmy, założone przez nas trzy sylwetki absolwenta. Są to trzy odrębne profile. Jednak z uwagi na potrzeby wynikające z problemów rozwojowych młodego człowieka, oraz preferowaną hierarchię wartości, mają wiele cech wspólnych. Różnią się natomiast, nabytymi w procesie wychowania i nauczania umiejętnościami, wynikającymi ze specyfiki typu szkoły do której uczęszczają uczniowie oraz ich planami i aspiracjami życiowymi. Nie oznacza to, że wobec uczniów liceum nie będziemy kierować treści wychowawczych i profilaktycznych związanych np. z wartościami i umiejętnościami dotyczącymi pracy zawodowej. Ta młodzież na pewno nie zostanie pominięta w tej kwestii. Jednak większy nacisk na tego rodzaju treści będziemy kierowali do uczniów techników i szkół zawodowych. W liceum natomiast więcej uwagi w pracy wychowawczo profilaktycznej poświęcimy wszechstronnemu rozwojowi intelektualnemu, poszerzaniu horyzontów myślowych, poznawaniu siebie, swoich umiejętności i możliwości.

Ze wszystkich faz rozwojowych, okres dorastania stanowi szczególny okres w życiu młodego człowieka. Jest to bardzo trudny także dla nich czas. Czas poszukiwania siebie, swojej tożsamości, miejsca na ziemi. To niby już nie dzieci a jeszcze nie dorośli. I to właśnie tacy młodzi ludzie są beneficjentami naszych działań wychowawczych i profilaktycznych. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie i społecznej percepcji jednostki. Formują się nowe wzorce relacji interpersonalnych, gwałtownie wzrasta liczba nowych doświadczeń osobistych i społecznych, rozwijane są umiejętności pozwalające na kształtowanie się poczucia własnej kompetencji. W tej fazie życia ludzie są bardzo aktywni, eksperymentują z nowymi zachowaniami, poszukują nowych ról, nabywają nowych doświadczeń, a tym samym stają się innymi ludźmi o nowych prawach i obowiązkach, mającymi nowe potrzeby i oczekiwania, wypełniającymi nowe zadania. Są niejednokrotnie narażeni na różnego rodzaju niepożądane wpływy. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają osoby dorosłe, a zwłaszcza rodzice i wspierający ich w procesie wychowania nauczyciele. To na nas spoczywa odpowiedzialność przygotowania młodego człowieka do dokonywania wyborów takich, aby nie szkodziły ani jemu samemu, ani innym. Jesteśmy zobowiązani do dostarczenia wiedzy na temat konsekwencji podejmowanych decyzji. Z uwagi na to, że nasi uczniowie, to młodzi ludzie u progu dorosłości, z częściowo ukształtowaną już osobowością, nasza rola sprowadzać się będzie do pomagania i wspierania ich w dążeniu do osiągnięcia pełnej dojrzałości, przy ścisłej współpracy ze środowiskiem rodzinnym.

W realizacji naszych zamierzeń na pewno będą nam bardzo pomocne zasoby ludzkie, materialne i środowiskowe jakie posiada nasza szkoła, czyli:

- ❖ wykwalifikowana kadra doskonaląca swoje umiejętności
- ❖ przyjaźnie nastawiona do naszych uczniów administracja i pracownicy szkoły,
- ❖ pedagog szkolny,
- ❖ specjaliści spoza szkoły (PPP, Miejski Punkt Pomocy Rodzinie),
- ❖ prężnie działający wolontariat,
- ❖ pełnowymiarowa, nowoczesna hala sportowa,
- ❖ biblioteka z bogatym księgozbiorem,
- ❖ nowoczesnie wyposażone pracownie komputerowe,
- ❖ przestronna, wyposażona w nowoczesny sprzęt audiowizualny aula szkolna,
- ❖ pracownia chemiczna z laboratorium,
- ❖ pracownia fizyczna,
- ❖ warsztaty szkolne,
- ❖ stołówka szkolna,

- ❖ posiadające bogate wyposażenie pracownie do przedmiotów zawodowych (w zawodach elektryk, ekonomista),
- ❖ pracownia do praktycznej nauki zawodu (zawód kucharz),
- ❖ monitoring, szafki dla uczniów i identyfikatory sprzyjające ładowi i poczuciu bezpieczeństwa na terenie szkoły,
- ❖ dziennik elektroniczny, ułatwiający bezpośredni wgląd w sytuację ucznia i szybką wymianę informacji,
- ❖ sklepik szkolny,
- ❖ bardzo dobra współpraca z podmiotami środowiskowymi, wymienionym w programie powyżej (specyfika środowiska).

Jednak także będziemy musieli mierzyć się z trudnościami, które mogą występować ze względu na:

- ❖ ograniczone możliwości dojazdu uczniów ze względu na niedogodne godziny odjazdów autobusów,
- ❖ brak specjalistów, co ogranicza w dużej mierze pomoc psychologiczno-pedagogiczną i wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych,
- ❖ bardzo liczne klasy, co utrudnia indywidualny kontakt z uczniem i lepsze poznanie jego potrzeb i możliwości,
- ❖ brak zajęć wyrównawczych dla uczniów z problemami w nauce i terapeutycznych dla osób ze specyficznymi trudnościami i innymi dysfunkcjami czy zaburzeniami,
- ❖ brak boiska,
- ❖ w dużej części mało przestronne sale lekcyjne,
- ❖ usytuowanie szkoły w dwóch budynkach,
- ❖ brak świetlicy,
- ❖ brak czytelní,
- ❖ brak parkingu dla uczniów.

5. PROFIL ABSOLEWNTA

Proces edukacyjny oraz wszelkie działania wychowawcze i profilaktyczne zmierzają ku jednemu, głównemu celowi – ukształtowanie sylwetki absolwenta, dojrzałego człowieka o określonej postawie moralno-społecznej.

W poniższej tabeli zawarliśmy te cechy i umiejętności, które według nas (czyli nauczycieli i rodziców) powinien posiadać młody człowiek opuszczający mury naszej szkoły. Jak widać poniżej w pewnych sferach są one wspólne dla wszystkich uczniów, a w pewnych są zróżnicowane w zależności od typu szkoły do której uczęszcza nasz wychowanek.

Tabela 1

Profil absolwenta

SYLWETKA ABSOLWENTA ZESPOŁU SZKÓŁ W LUBAWIE (LO, TECH, ZSZ, BRANŻOWA SZKOŁA PIERWSZEGO STOPNIA)	
1.	Jest przygotowany do funkcjonowania w społeczeństwie demokratycznym, zna i szanuje historię, kulturę narodową, jest patriotą
2.	Wyraża życzliwość, szanuje innych ludzi i potrafi im to okazać
3.	Aktywnie uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym
4.	Organizuje pracę własną i potrafi współpracować w zespole
5.	Potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy i technologii informacyjnej
6.	Żyje według zasady „W zdrowym ciele zdrowy duch”, potrafi zatroszczyć się o właściwy stan zdrowia poprzez higienę pracy umysłowej i fizycznej, odpowiedni sposób odżywiania się, unika szkodliwych używek i środków psychoaktywnych
7.	Dbą o czystość, higienę osobistą i odpowiedni do okoliczności strój
8.	Sprawnie posługuje się językiem polskim

<p>9. W swoim życiu kieruje się zasadami etyki i moralności , ceni takie wartości jak : rodzina, uczciwość, odpowiedzialność,</p> <p>10. Jest otwarty na świat i zmiany w nim zachodzące a jednocześnie szanuje tradycje</p> <p>11. Odróżnia dobro od zła i adekwatnie na nie reaguje</p> <p>12. Potrafi wyznaczać sobie i osiągać realne cele osobiste i zawodowego</p> <p>13. Kultuluje tradycje rodzinne i patriotyczne</p> <p>14. Potrafi wywiązywać się z powierzonych mu zadań</p> <p>15. Posiada umiejętność asertywnego zachowania</p> <p>16. Jest otwarty na stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych, potrafi odnaleźć się na rynku pracy</p> <p>17. Samodzielnie podejmuje inicjatywy w różnych dziedzinach życia</p> <p>18. Wie gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu problemów</p> <p>19. Jest wrażliwy na potrzeby innych ludzi</p> <p>20. Przeciwstawia się nietolerancji i dyskryminacji</p> <p>21. Potrafi zarządzać czasem</p> <p>22. Posiada umiejętność pracy zespołowej</p>	
Liceum Ogólnokształcące Technikum	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Branżowa Szkoła Pierwszego Stopnia
<p>1. Jest dobrze przygotowany i zmotywowany do kolejnego etapu kształcenia</p> <p>2. Jest świadomy swoich możliwości intelektualnych i dąży do ich rozwijania</p> <p>3. Jest ciekawy świata, zna najbliższe środowisko</p> <p>4. Jest świadomy przemian zachodzących w świecie</p> <p>5. Potrafi uczyć się i doskonalić, umie planować i organizować swoją pracę</p> <p>6. Skutecznie komunikuje się w języku obcym</p> <p>7. Jest przygotowany do odbioru dóbr kultury na odpowiednim poziomie</p> <p>8. Zna aktualne trendy na rynku pracy</p>	<p>1. Potrafi wykorzystać posiadane wiadomości podczas wykonywania zadań</p> <p>2. Potrafi wykonywać swój wybrany i wyuczony zawód</p> <p>3. Zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii pracy</p> <p>4. Potrafi swobodnie poruszać się na rynku pracy</p>

Liceum Ogólnokształcące	Technikum	
<p>1. Jest nastawiony na wszechstronny rozwój</p> <p>2. Rozwija swoje pasje i talenty</p> <p>3. Prezentuje wysoką kulturę osobistą i trwałe nawyki dobrego wychowania</p>	<p>1. Jest przygotowany merytorycznie do pracy w wyuczonym zawodzie</p> <p>2. Charakteryzuje się takimi cechami jak: komunikatywność, przedsiębiorczość, wysokie kompetencje zawodowe</p> <p>3. Wykształcił w sobie argumentację do dalszego kształcenia się, podwyższania kwalifikacji w zawodzie i nowych specjalizacjach</p> <p>4. Dbą o swój rozwój indywidualny i zawodowy</p> <p>5. Potrafi poruszać się na rynku pracy, komunikować się z pracodawcą i tworzyć podstawy nowych przedsiębiorstw</p>	<p>5. Jest dobrze przygotowany do skutecznego poszukiwania pracy</p> <p>6. Zna lokalny rynek pracy</p> <p>7. Jest świadomy mobilności zawodowej</p> <p>8. Potrafi zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej</p> <p>9. Potrafi podjąć decyzję o reorientacji zawodowej w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wyboru zawodu</p>

6. DIAGNOZA SYTUACJI SZKOLNEJ

Konstruując program koncentrowaliśmy się na tym, co realne. Sformułowaliśmy cele i zadania optymalne z punktu widzenia uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych szkoły. Są one autentyczne, wyrastające z tradycji szkoły, jej niepowtarzalności i autonomii, dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów, ich rodziców i nauczycieli. Także spełniają wymagania polityki oświatowej i prawa oświatowego.

Model myślenia i działania pedagogicznego w naszej szkole, to łączenie wysokich wymagań intelektualnych i moralnych formułowanych tak, aby stymulowały do samodzielnej twórczej pracy, uwzględniającej pedagogikę akceptacji ucznia, jego potrzeb i jego indywidualności. Szkolny Program Wychowawczo Profilaktyczny skonstruowany został dla naszej szkoły i dostosowany do jej potrzeb z uwagi na jej specyfikę a także potrzeby środowiska lokalnego. Stanowi spójną całość z podstawą programową poszczególnych przedmiotów i koncepcją pracy szkoły. Realizowany jest przez wykwalifikowaną kadrę naszej placówki. Na każdym etapie jego tworzenia, założenia i cele programu były konsultowane z rodzicami, a jego opracowanie poprzedzone zostało diagnozą, do opracowania której posłużyły nam wyniki:

- ❖ ewaluacji wewnętrznej z 2016 i 2017 roku,
- ❖ ewaluacji zewnętrznej z 2017 roku,
- ❖ analizy osiągnięć szkolnych uczniów (oceny semestralne i końcoworoczne, wyniki: konkursów, olimpiad, rywalizacji sportowych, egzaminów zawodowych, maturalnych i promocji),
- ❖ analizy dokumentów dotyczących frekwencji na zajęciach lekcyjnych,
- ❖ analizy frekwencji na zajęciach pozalekcyjnych,
- ❖ obserwacji zachowań uczniów,
- ❖ ankiet z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- ❖ wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- ❖ analiz wyników nadzoru pedagogicznego,
- ❖ analizy dokumentacji szkolnej dotyczącej interwencji wychowawczo-profilaktycznych (sprawozdania pedagoga, uwagi uczniów dotyczące zachowania, upomnienia wychowawców, nagany i pochwały dyrektora szkoły),
- ❖ badań dotyczących funkcjonowania systemu oddziaływań profilaktycznych w Polsce przeprowadzonych przez Fundację „Masz Szansę” na zlecenie MEN,

- ❖ analizy potrzeb i zasobów środowiska lokalnego,
- ❖ analizy potrzeb i zasobów uczniów,
- ❖ analizy zasobów szkoły.

Dokonując analizy sytuacji uczniów naszej szkoły możemy stwierdzić, że czują się na jej terenie bezpiecznie, sporadycznie odnotowywane są akty przemocy i agresji, nie istnieje zjawisko tzw. „fali” wobec uczniów klas pierwszych. Uczniowie także nie wskazują miejsc, w których czują jakiegokolwiek zagrożenie. Bardzo rzadko zdarzają się sytuacje, w których uczniowie przejawiają zachowania dyskryminujące. Atmosfera panująca na większości zajęć lekcyjnych jak i zajęciach dodatkowych sprzyja procesowi uczenia się. Relacje między uczniami i nauczycielami oparte są na wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Uczniowie jak i rodzice podkreślają, że przestrzegane są zasady i normy zawarte w dokumentach szkoły – Statucie i Regulaminach. W większości przypadków uczniowie przestrzegają podstawowych zasad kultury, postrzegani są „na zewnątrz” jako osoby potrafiące zachować się w różnych sytuacjach społecznych i w różnych okolicznościach.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego stwierdziliśmy, że dość duży problem stanowi naruszanie dyscypliny szkolnej przez uczniów i łamanie zasad zawartych w regulaminach szkolnych. Przejawia się to w często używanych przez uczniów wulgaryzmach, co może świadczyć, o braku umiejętności identyfikowania i wyrażania swoich emocji w sposób konstruktywny i braku kultury słowa. Nauczyciele zmagają się także często z problemem używania telefonów komórkowych w czasie lekcji. Ponadto często mają miejsce ucieczki z pojedynczych lekcji, oraz wysoka absencja uczniów, a w ostatnich latach także w klasach licealnych. Zauważalny jest także bardzo niski poziom motywacji do nauki i rozwoju intelektualnego. Uczniowie w niewielkim stopniu uczestniczą w różnego rodzaju zajęciach pozalekcyjnych. Na podstawie obserwacji na lekcjach i zajęciach praktycznych oraz rozmów z rodzicami wynika, że uczniowie nasi nie posiadają umiejętności zarządzania czasem, oraz są bardzo niesystematyczni w realizowaniu obowiązków związanych ze zdobywaniem wiedzy. Brak tych umiejętności może w dużym stopniu utrudniać im proces uczenia się w szkole, oraz przysparzać trudności po podjęciu pracy zawodowej. Do głównych przejawów niedostosowania społecznego naszych uczniów możemy zaliczyć palenie papierosów, używanie alkoholu, eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi, wczesna inicjacja seksualna oraz przedwczesne macierzyństwo. Także zauważalne jest, że nasi uczniowie posiadają deficyty w sferze dbałości o swoje zdrowie. Odnotowujemy dużo przypadków nie ćwiczenia na lekcjach wychowania fizycznego i niskiej frekwencji na pozalekcyjnych

zajęciach sportowych, co może świadczyć o niechęci do realizowania się w różnego rodzaju aktywnościach fizycznych. Zauważalne są także niezdrowe nawyki żywieniowe.

Do deficytów w sferze relacji rówieśniczych możemy zaliczyć głównie : brak umiejętności pracy w zespole, niski poziom integracji i więzi ze środowiskiem szkolnym, zdarzają się sytuacje izolowania uczniów i wyśmiewania się. Duża część uczniów nie wierzy w swoje możliwości i umiejętności, ma nieadekwatny do rzeczywistości obraz siebie i niskie poczucie własnej wartości.

Otrzymany raport z badań dotyczących funkcjonowania systemu oddziaływań profilaktycznych w Polsce przeprowadzonych przez Fundację „Masz Szansę” na zlecenie MEN wskazuje nam na jakich poziomach powinny być podejmowane działania profilaktyczne , aby były adekwatne do potrzeb uczniów. Raport wskazuje, że:

- ❖ około 27% uczniów to uczniowie w grupie niskiego ryzyka, czyli uczniowie , którzy nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażyć ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie. Do nich kieruje się **profilaktykę uniwersalną,**
- ❖ około 50% uczniów to młodzi ludzie znajdujący się w grupie przeciętnego ryzyka. Są to uczniowie u których w rozwoju lub zachowaniu pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, a celem podejmowanych działań jest zahamowanie rozwoju dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności. Do nich kierowane są działania na poziomie **profilaktyki selektywnej,**
- ❖ około 23% uczniów naszej szkoły znajduje się w grupie wysokiego ryzyka czyli np. nastolatki upijające się w weekendy i są sygnały, że pojawiają się już poważne problemy związane z ich zachowaniem (np. kłopoty z policją, w domu itp.). Główne działania to indywidualna diagnoza przyczyn oraz interwencja. Działania te wymagają specjalistycznego przygotowania, dlatego na tym poziomie, w „profilaktykę” częściej angażują się różne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej lub medycznej. **Jest to profilaktyka tzw. wskazująca.**

Wynik raportu wskazuje nam, że przy planowaniu działań profilaktycznych na terenie szkoły powinniśmy wziąć pod uwagę wszystkie trzy jej poziomy. Jednak najszerszej działania profilaktyczne powinniśmy podjąć w ramach profilaktyki selektywnej. W związku z tym, zamierzamy stosować poniższe strategie profilaktyczne które mają na celu redukcję wpływu czynników ryzyka i/lub wzmacnianie czynników chroniących.

1. ROZWIJANIE UMIEJETNOŚCI ŻYCIOWYCH

Strategia ta polega na uczeniu młodych ludzi umiejętności, które umożliwią im konstruktywne zaspokojenie ważnych celów i potrzeb wieku dojrzewania. Do takich umiejętności należą, np.: podejmowanie racjonalnych decyzji, rozwiązywanie konfliktów, samokontrola, radzenie sobie ze stresem itp.

2. EDUKACJA NORMATYWNA

Strategia ta polega na **kształtowaniu i wzmacnianiu norm przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych i stosowaniu przemocy**, poprzez min. korygowanie błędnych przekonań na temat rozpowszechnienia danego niepożądanego zachowania wśród młodzieży.

3. ROZWIJANIE UMIEJETNOŚCI RODZICÓW

Strategia ta polega na przekazywaniu rodzicom informacji na temat różnych aspektów psychospołecznego funkcjonowania ich dzieci, wzmacnianiu ich umiejętności wychowawczych. Wszystko to zmierza do wzmacniania więzi dziecka z rodzicami.

4. WŁĄCZANIE NATURALNYCH MENTORÓW

Strategia ta polega na zapewnieniu dziecku stałego kontaktu z osobą dorosłą spoza rodziny, która udziela wsparcia emocjonalnego, pomaga w rozwiązywaniu różnych problemów, doradza, czuwa nad rozwojem dziecka.

5. BUDOWANIE WIEZI ZE SZKOŁĄ

Strategia ta polega na organizowaniu rówieśniczej pomocy, dbałości o klimat społeczny w szkole, czyli o jakość relacji między wszystkimi członkami i grupami społeczności szkolnej.

6. PRZEKAZ WIEDZY

Przekaz wiedzy w profilaktyce zachowań ryzykownych powinien dotyczyć **rzetelnych, aktualnych informacji na temat przede wszystkim rozmiarów rozpowszechnienia danego zjawiska oraz bezpośrednich negatywnych następstw tych zachowań**. Skuteczne metody przekazu wiedzy powinny mieć charakter interaktywny i aktywizujący, np. dyskusje, debata, quiz.

7. ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO

Organizacja czasu wolnego to zapewnienie młodzieży atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego jako **alternatywy dla zachowań ryzykownych**.

8. DIALOG MOTYWUJĄCY

Dialog motywujący to oparta na współpracy forma prowadzenia rozmowy, której celem jest wydobywanie i wzmacnianie motywacji do zmiany. Osoba, która prowadzi dialog

motywujący osiąga to dzięki swojej postawie, umiejętnościom i zasadom prowadzenia dialogu. Wymaga to zajęcia przez profesjonalistę pozycji partnerskiej (nie-eksperckiej i konfrontacyjnej, która uruchamia lub nasila opór) wyrażającej się postawą ukierunkowaną na współpracę, wydobywanie od klienta jego własnych pomysłów i rozwiązań oraz poszanowanie jego autonomii. Motywacja staje się procesem rozwijającym się w dialogu - klient odkrywa ją w trakcie rozmowy z profesjonalistą. Bycie autorem wewnętrznego ukierunkowania na osiągnięcie korzystnych dla siebie efektów daje klientowi większą szansę na długoterminową zmianę zachowania. Sprzyja to bowiem identyfikacji z podjętymi decyzjami i wzmacnia poczucie odpowiedzialności.

9. WARSZTATY

Warsztat to forma zajęć edukacyjnych lub psychoedukacyjnych prowadzona w grupie. Odwoływanie się do potencjału grupy sprawia, że uczestnicy uczą się od siebie nawzajem. Stosuje się metody interaktywne i aktywizujące. Służą one wzmocnieniu i pogłębieniu zaangażowania uczestników we wspólną pracę.

Biorąc pod uwagę istnienie czynników chroniących, które wzmacniają oraz kompensują ryzyko, wybraliśmy te, na których będziemy opierać się w naszej pracy wychowawczej i profilaktycznej:

1. związane z rodziną : współpraca szkoły z rodziną, spójność wychowawcza i konsekwencja,
2. związane ze szkołą: zaangażowanie w naukę szkolną (dążenie do zdobywania wiedzy), rozwój zainteresowań (oferta zajęć pozalekcyjnych), umożliwienie uczniom współdecydowania (rozwój samorządności szkolnej), stwarzanie warunków do osiągania sukcesów na miarę możliwości,
3. związane ze środowiskiem : uczestnictwo w życiu kościoła, przynależność do pozytywnych grup rówieśniczych , brak akceptacji dla zachowań odbiegających od norm społecznych, działanie w wolontariacie, posiadanie umiejętności społecznych,
4. osobowe: adekwatna samoocena, stabilne poczucie własnej wartości, odporność na stres, stabilność emocjonalna, postawa asertywna

Czynniki chroniące nie usuwają negatywnych doświadczeń lub niekorzystnych czynników z życia dorastającego człowieka, lecz pozwalają mu z lepszym skutkiem się z nimi zmagać.

7. SPOSÓB EWALUACJI

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności Szkolnego Programu Wychowawczo Profilaktycznego

1. Cel główny ewaluacji:

- ❖ Podniesienie efektywności pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

2. Cele szczegółowe ewaluacji:

- ❖ Uzyskanie informacji o przebiegu realizacji podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych.
 - Poznanie ewentualnych trudności i niedociągnięć, które pojawiają się w trakcie realizacji programu.
 - Dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności nabytych przez uczniów

3. Kryteria ewaluacji:

- ❖ Zgodność uzyskanych efektów z zakładanymi w Programie celami
- ❖ Zgodność z obowiązującymi przepisami prawa

4. Pytania kluczowe:

- 1) Które przepisy prawa oświatowego uwzględniają program Wychowawczo Profilaktyczny?
- 2) Jaki jest stopień znajomości szkolnego programu wśród uczniów, nauczycieli i rodziców?
- 3) W jaki sposób przebiega realizacja celów i zadań szkolnego programu profilaktyki?
- 4) Jak oceniają przydatność i skuteczność realizowanych zadań Wychowawczo Profilaktycznego uczniowie, rodzice i nauczyciele?
- 5) W jaki sposób realizacja tego programu wpływa na rozwój ucznia, jego funkcjonowanie w środowisku szkolnym i pozaszkolnym?

W ustaleniu czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego systematyczna ewaluacja. Należy więc kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Ewaluację (wyników, procesu) należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego i opracować wnioski do pracy na następny rok. Ewaluacja programu przeprowadzana będzie co roku w terminie od 15 maja do 15 czerwca. Za przebieg ewaluacji oraz opracowanie raportu

końcowego odpowiada Komisja Do Spraw Monitorowania i Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo Profilaktycznego. Z raportem zostaną zapoznani rodzice, uczniowie i nauczyciele. Zadaniem Komisji jest także opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników.

Proces ewaluacji odbywać się będzie przy pomocy następujących narzędzi badawczych:

- ❖ ankiety dla rodziców i uczniów dotyczące bieżących problemów lub badanych obszarów
- ❖ analizy aktualnych potrzeb i zagrożeń
- ❖ ankieta dla wychowawców klas, diagnozująca problemy wychowawcze
- ❖ ocena stopnia zintegrowania klas (test socjometryczny)
- ❖ wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami
- ❖ obserwacja zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian
- ❖ ocena poziomu współpracy między rodzicami a szkołą.
- ❖ analiza dokumentacji szkolnej w zakresie nagradzania i karania uczniów, osiągnięć szkolnych uczniów i frekwencji.
- ❖ analiza sprawozdań z klasowych planów wychowawczo profilaktycznych
- ❖ zapisy w dzienniku elektronicznym z realizowanych działań
- ❖ analiza przypadków
- ❖ wymiana spostrzeżeń i uwag w komisjach działających na terenie szkoły
- ❖ analiza wyników nadzoru pedagogicznego

Wybór narzędzi i metod będzie adekwatny do badanego obszaru, który na początku każdego roku szkolnego zostanie ujęty w planie pracy Komisji Do Spraw Monitorowania i Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo Profilaktycznego.

8. ZAŁĄCZNIKI DO SPWP

8.1 Harmonogram imprez i uroczystości szkolnych na dany rok szkolny

**8.2 Plan działań w ramach realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo
Profilaktycznego na dany**